

Turističko - geografska obilježja atrakcijske osnove Danske

Grujić, Tena

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:224793>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-19**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković"

TENA GRUJIĆ

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE DANSKE

Završni rad

Pula, 2023.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković"

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE DANSKE

Završni rad

Ime i prezime studenta: Tena Grujić

JMBAG: 0303095500, redovni student

Studijski smjer: Kultura i turizam

Ak. god.: 2022./2023.

Kolegij: Turistička geografija svijeta

Mentor: izv. prof. dr. sc. Nikola Vojnović

Pula, 2023.

SADRŽAJ

UVOD.....	1
2. GEOGRAFSKI POLOŽAJ I PRIRODNA OSNOVA	3
2.1. Geografski položaj.....	3
2.2 Reljef	4
2.3 Klima.....	5
2.4 More i vode na kopnu	6
2.5 Flora i fauna.....	7
2.6. Zaštićena prirodna baština	8
2.6.1 Nacionalni park Thy	8
2.6.2 Nacionalni park Mols Bjerger.....	9
2.6.3. Nacionalni park Vadehavet	10
2.6.4. Nacionalni park Skjoldungernes Land.....	11
2.6.5. Nacionalni park Kongernes Nordsjælland	12
2.6.6. Geopark Zapadni Jylland	13
2.6.7. Geopark Odsherred	14
2.6.8. Geopark arhipelag Južni Funen	15
3. ANTROPOGENA ATRAKCIJSKA OSNOVA.....	17
3.1. Kulturno-povijesna baština	17
3.1.1. Palača Christiansborg	18
3.1.2. Dvorac Rosenborg	19
3.1.3. Kraljevsko kazalište.....	20
3.1.4. Mala Sirena	21
3.1.5. Tivoli Gardens	22
3.1.7. Dvorac Egeskov	22
3.2. Najvažniji muzeji u turističkoj ponudi	23
3.2.1. ARoS.....	23

3.2.2. Den Gamle By	24
3.2.3. Muzej Moesgaard.....	24
3.2.4. Rodna kuća Hans Christiana Andersena	25
3.2.5. Legoland Billund Resort	26
3.3. Značajne manifestacije	27
3.3.1. Festival Roskilde	27
3.3.2. Aarhus Jazz Festival	28
3.3.3. NorthSide	28
3.3.4. Festival cvijeća	29
4. ODABRANE DESTINACIJE KAO DIO ATRAKCIJSKE OSNOVE	30
4.1. Grad Kopenhagen	30
4.2 Grad Aarhus	32
4.3. Grad Odense	33
5. STATISTIČKI POKAZATELJI TURIZMA.....	34
5.1. Smještajni kapaciteti	35
5.2. Turistički dolasci i noćenja	36
ZAKLJUČAK	37
LITERATURA	39
POPIS PRILOGA	41
SAŽETAK.....	43
SUMMARY	45

UVOD

Predmet istraživanja završnog rada iz kolegija "Turistička geografija svijeta" odnosi se na prikazivanje i analizu geografskih, prirodnih i kulturnih obilježja Danske. Cilj ovog rada je istražiti prirodne i antropogene atrakcije Danske. Svrha rada je prikazati kako prirodne i antropogene atrakcije utječu na razvoj turizma temeljem istraženog.

Kraljevina Danska (u daljnjem tekstu Danska) je poluotočno-otočna država koja se pruža u južnom dijelu Sjeverne Europe, na kontaktu sa Srednjom Europom. Obuhvaća poluotok Jylland i otočje na ulazu u Baltičko more, smješteno između Jyllanda i Skandinavskog poluotoka. Ukupna je površina države je 42 925 km², što ju čini najmanjom nordijskom državom. Danskoj također pripadaju autonomne pokrajine Grenland i Farski otoci. Turistima nudi brojne prirodne i kulturne atrakтивности. Preko 400 otoka dio su zemlje, te su mnogi značajna turistička područja. Glavni grad, Kopenhagen, ujedno i najveći, broji najviše stanovnika. Danska ima pet nacionalnih parkova, te tri geoparka pod zaštitom UNESCO-a.

Temelj prikupljanja podataka stručna je literatura autora Bonifacea, C. Coopera i R Coopera; Curića, Glamuzine i Opačića; Lewa, Halla i Dallena. Također će se koristiti vjerodostojni internetski izvori, poput službene internetske stranice Danske i službenih stranica gradova. Osnovna istraživačka metoda ovog rada je proučavanje stručne literature, te internetskih izvora, metode indukcije, dedukcije, analize, generalizacije, klasifikacije i sinteze.

Struktura završnog rada sastoji se od šest međusobno povezanih poglavlja. Uvod predstavlja predmet i cilj istraživanja, osnovne značajke, metode i izvori, te struktura završnog rada. U drugom poglavlju analizira se prirodna osnova, odnosno geografski položaj, reljef, klima, more i vode na kopnu, flora i fauna te zaštićena prirodna područja Danske, поближе su prikazani svi nacionalni parkovi države, te UNESCO-vi geoparkovi. Treće poglavlje odnosi se na antropogene atrakcije države, kulturno-povijesnu baštinu, najvažnije muzeje u turističkoj ponudi i manifestacije. Četvrto poglavlje nosi fokus na najvažnijim turističkim gradovima danske, odnosno glavnom gradu Kopenhagenu, Aarhusu te Odenseu. Peto poglavlje namijenjeno je

statističkim pokazateljima turizma, odnosno smještajnim kapacitetima i turističkim dolascima i noćenjima. Naposljetku se nalazi zaključak s osvrtom na sva poglavlja , popis literature korištene prilikom pisanja završnog rada, te popis priloga i sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku.

2. GEOGRAFSKI POLOŽAJ I PRIRODNA OSNOVA

U ovom poglavlju bit će prikazana prirodna atrakcijska osnova Danske, odnosno njen geografski položaj, reljef, klima, more i vode na kopnu, flora i fauna, te detaljan prikaz zaštićene prirodne baštine.

2.1. Geografski položaj

Danska (sl. 1) je poluotočno-otočna država koja se pruža u južnom dijelu Skandinavije, na kontaktu sa Srednjom Europom. Obuhvaća poluotok Jylland i otočje na ulazu u Baltičko more, smješteno između Jyllanda i Skandinavskog poluotoka. U Danskoj su četiri turističke regije: Jylland, Sjælland, Fyn i Bornholm. Danska ima golemo strateško značenje zbog ključne uloge u povezivanju Skandinavskog poluotoka sa Srednjom Europom i zbog kontrole ulaska u Baltičko more (Curić i dr., 2013). Najjužnija je od nordijskih zemalja i nalazi se sjeverno od Njemačke na poluotoku Jylland. Uz kopno postoji i preko 400 otoka koji su dio zemlje, od kojih su mnogi, poput Bornholma, značajna turistička područja. Glavni grad, Kopenhagen, nalazi se na otoku Sjaelland u zapadnom dijelu zemlje. Gradnja mosta-tunela preko tjesnaca koji Danci nazivaju Øresund između Danske i Švedske (pušten u promet u srpnju 2000. dao je dodatnu prometno geografsku važnost Danskoj (Curić i dr., 2013).

Danska je najmanja nordijska zemlja (42 925 km².), ako se autonomne regije Grenland i Farski otoci ne broje, a najveća je ako se broje. Stanovništvo Danske je otprilike 5,5 milijuna ljudi (Lew i dr., 2008). Ustavna je monarhija (kraljevina) u sjevernoj Europi, s obalama na Sjevernom i Baltičkom moru. Površinom 131., a brojem stanovnika 104. među 194 države svijeta. Peta je u svijetu prema BDP-u po stanovniku (Šehić, 2005).

Slika 1. Prikaz Danske na karti (Izvor: www.worldatlas.com, 2023)

2.2 Reljef

Danska je nizinsko područje koje u prosjeku leži na 30 metara nadmorske visine. Najviša točka zemlje, koja doseže samo 173 metra, je šumsko brdo Yding Skovhøj u istočno-središnjem Jyllandu (Britannica, 2023). Prevladava ravan i blago valovit reljef s glacijalnim i fluvioglacijalnim nanosima. Sredinom Jyllanda prolazi brežuljkast niz čelnih morena iz zadnjeg (vizelskog) ledenog doba. Zapadno od njih rijeke su ispod ledenjaka nanijele prostrane pješčane ravnice (tzv. sanderi) na kojima su na zapadnoj obali široka područja pješčanih sipina. Istočni dio Jyllanda i otoci pokriveni su tlnim morenama iz zadnje glacijacije i imaju razveden, blago valovit reljef (Yding Skovhøj, 173 m). Morenski nanosi debeli su oko 200 m, starija je podloga na površini samo u Limfjordu na sjeveru i na otoku Møn (kredni vapnenci). Otok Bornholm, 150 km istočno, dio je Baltičkog štita i izgrađen je od prekambrijskoga granita (Natek, 2004). Danska je pretežno građena od tercijarnih (gline i pješčenjaci) i kvartarnih naslaga, a mjestimično, primjerice na sjevernom Jyllandu i jugoistočnom dijelu otoka Sjællanda pojavljuju se slojevi krede i vapnenca. Danski reljef najviše se oblikovao u pleistocenom ledenom dobu. Sjeverni dio Danske u potpunosti je bio pokriven ledom, a južni pijeskom iz ledenjačke vode. Osnovne značajke reljefa su nizovi morena, a pružaju se od sjevera do juga, te pješčane naplavine. Zemlja ima raznoliku obalu koja uključuje pješčane plaže, stjenovite obale, litice i uvale. Obalna područja mogu varirati u nadmorskoj visini i topografiji, pružajući niz krajolika duž obale. Na zapadnoj obali

poluotoka Jylland nalaze se lagune odvojene od mora pojasom dina. Danske obalne dine prirodne su formacije koje igraju značajnu ulogu u obalnom krajoliku i ekologiji zemlje. Obalne dine su pješčani brežuljci ili humci koji se razvijaju u blizini obale zbog interakcije vjetra, pijeska i vegetacije. One su važne značajke obalnih ekosustava. Krajnji sjeverni dio poluotoka odvaja dugački plitki fjord Lim od ostaloga dijela. Istočna obala razvedena je brojnim fjordovima (Hrvatska enciklopedija, 2023). Iako je Danska nizinska zemlja, brežuljkast reljef i prostrane travnate površine djeluju međunarodnim turistima privlačno. Razvedena obala i velik broj otoka, s brojnim zaljevima u kojima su uređene marine, osnova su nautičkog turizma (Curić i dr., 2013). Danski reljef ima značajan utjecaj na turizam u zemlji. Jedinstvene geografske značajke i dobro održavan okoliš doprinose njezinoj privlačnosti kao turističkog odredišta.

2.3 Klima

Danska je klima umjerena s ravnomjerno raspoređenim oborinama tijekom godine. Srednja godišnja temperatura je 8,3°C, a srednja godišnja količina oborina 746 mm. Srednja godišnja temperatura varira od godine do godine, od ispod 6°C do 10°C, s prosjekom od 8,9°C. Vrijeme je promjenjivo jer se nalazi u umjerenom pojasu na mjestu susreta različitih zračnih masa s Atlantika, Arktika i istočne Europe. Zapadna obala okrenuta je prema hladnom Sjevernom moru, ali dio tople Golfske struje ublažava klimu. Jezera se mogu smrzavati i snijeg često pada tijekom hladnih zima, no srednja temperatura u veljači, najhladnijem mjesecu, iznosi oko 0°C, što je otprilike 7°C više od svjetskog prosjeka za tu geografsku širinu. Ljeta su blaga, sadrže oblačno vrijeme prekinuto sunčanim danima. Srednja temperatura u srpnju, koji je najtopliji mjesec, iznosi približno 16°C (Climate Knowledge Portal, 2023).

Kiša pada tijekom cijele godine, ali relativno malo tijekom zime i proljeća, a najviše od kasnog ljeta do jeseni. Godišnja količina oborina od približno 635 mm varira od oko 810 mm na jugozapadu Jylland do oko 405 mm u dijelovima arhipelaga (Britannica, 2023). Morenski niz po sredini Jylland je usprkos maloj visini izrazita klimatska dijelnica: zapadno od njega ljeta su hladnija, a zime manje studene nego na istoku, ima više padalina (oko 750 mm) i vrlo često pušu jaki zapadni vjetrovi. Prema istoku padalina je sve manje (400-600 mm), ljeta su toplija i sunčanija nego na zapadu. Kopenhagen (s. m. t. siječanj 0,1°C, srpanj 17.8°C, 603 mm padalina, Esbjerg (s. m. t. siječanj 0,6°C, srpanj 16.7°C, 728mm) (Natek, 2004).

2.4 More i vode na kopnu

Danska je gotovo u potpunosti okružena vodom. Glavne vodene površine su Sjeverno more zapadno od Danske i Baltičko more istočno. Na Sjeverno more utječe topla sjevernoatlantska struja koja se kreće prema sjeveru zapadnom stranom Britanskog otočja i ulazi u Norveško more. Atlantske vode sa slanošću većom od 35 dijelova na tisuću ulaze u Sjeverno more kroz Engleski kanal i između Shetlandskih otoka i Norveške. Hladnije, manje slane vode dolaze iz Baltičkog mora kroz Skagerrak. Slanost se općenito kreće između 34 i 35 dijelova na tisuću. Baltik, zaštićen od jakih plima i oseke na Sjevernom moru, izvanredan je zbog opće odsutnosti plimnih struja. Iako veliki priljev riječne vode i površinskog otjecanja, uključujući proljetno topljenje snijega, uzrokuje odljev površinskih voda u Sjeverno more. Morska voda Baltičkog mora klasificirana je kao bočata voda niskog saliniteta. U površinskim slojevima Baltičkog mora prosječni salinitet je samo sedam grama po kilogramu vode (Britannica, 2023). Temperatura morske vode oko Danske, od lipnja do kolovoza, iznosi između 17°C i 22°C. U kolovozu se to može popeti na oko 25 °C. Zbog temperature morske vode tijekom ljeta, te ostalih svojstava mora, Danska se sve više okreće kupališnom turizmu (Visit Denmark, 2023).

Postoji niz uvala koje odvajaju glavno područje danskog poluotoka Danske od okolnih otoka i zemalja. Tjesnac Skagerrak dijeli Dansku od Norveške na sjeverozapadu. Prolaz Kattegat leži između Danske i Švedske na istoku. Uski tjesnac Lille odvaja otok Fyn od kopna. Straitski i Langelandov tjesnac leže između Fyna i najistočnijih otoka, a Øresund odvaja Sjælland od Švedske (Nations Encyclopedia, 2023).

Za ledenjački reljef karakteristična su brojna mala jezera i tresetišta. Vodotoci povezuju kopno i more, a osim što su staništa velikog broja biljaka i životinja, vodotoci djeluju kao disperzijski kanali u krajoliku. To znači da vodotoci imaju ključnu ulogu u odnosu na druge stanišne tipove. U Danskoj postoji oko 69.000 km vodotoka. Većina njih (oko 75%) su mali potoci i jarci široki manje od 2,5 metra na svom dnu (Ministry of Environment of Denmark, 2023). Rijeke su kratke i imaju male, jednakomjerne protoke, a najveća je Gudenå (158 km), a nalazi se, sjeverozapadno od Tørringa, u istočno-središnjem Jyllandu, kroz jezero Silkeborg a zatim prema sjeveroistoku gdje se ulijeva u fjord Randers na istočnoj obali (Natek, 2004). Druga najduža rijeka u Danskoj je Storå sa 104 km. Potječe u blizini Ikasta, gradića između Silkeborga i Herninga. Teče sjeverozapadno prema Holstebro, najvećem gradu na Storåu. Rijeke

Gudenå i Storå imaju opsežnu infrastrukturu poput trgovina za iznajmljivanje kanua ili kajaka i kampova. Rijeke su općenito mirne i sigurne za veslanje, što doprinosi razvoju rekreacijskog turizma (Visit Denmark, 2023).

Danska ima oko 120.000 jezera većih od 100m². Oni odgovaraju 1, 4% kopnene površine. Daleko većina su mala jezera, a samo oko 2.700 (ili nešto više od 2%) veće je od 10.000m². Osim toga, ima oko 75.000 ribnjaka ispod 100m². Jezera u Danskoj raširena su po cijeloj zemlji, a većina ih je u brdovitom krajoliku na sjevernom Zelandu i središnjem i istočnom Jyllandu. Čak su i najveća danska jezera vrlo mala u usporedbi s drugim nordijskim zemljama. Većina danskih jezera plitka su, poput Arresøa, s najvećom dubinom od 5,9 metara. Međutim, postoje i jezera s dubinama većim od 30 metara, poput jezera Furesø sjeverno od Kopenhagena, haldskog jezera u blizini Viborga i jezera Ravn u blizini Ryja. Jezero Furesø je najdublje jezero na 35 metara. Većina jezera bogata je vapnencem, ali na pjeskovitom tlu u zapadnom Jyllandu posebno postoje i jezera s niskim vapnom. U šumama i u starim tresetnim močvarama voda može biti smeđa zbog humusa. Duž zapadne obale Jyllandu nalaze se mnoga velika i plitka slana jezera (npr. Fjord Stadil), inače su većina jezera slatkovodna jezera. Fizičke i kemijske razlike između vrsta jezera vrlo su važne za sastav biljnog i životinjskog svijeta u jezerima (Ministry of Environment of Denmark, 2023).

2.5 Flora i fauna

U pretpovijesno doba, prije nego što su polja očišćena za obradu, velik dio zemlje bio je prekriven listopadnom šumom hrasta, brijesta, lipe i bukve. Izvorna šuma nije preživjela, ali su određena područja kasnije pošumljena kako bi razbila prostranstva poljoprivrednih polja koja dominiraju krajolikom. Danska graniči s crnogoričnim pojasom i stoga je prihvatljiva za uspostavljanje plantaža smreke i jele, posebno u dijelovima Jyllanda gdje su velike šumske vegetacije dina i vrijeska.. Trenutno je oko 11% kopnene površine šuma. Uz obalu Sjevernog mora, Skagerraka i na južnoj strani Kattegata nalazimo šume s (zasađenim) borovima i smrekama. Između raste, između ostalog, trava na plaži koja štiti dine. Gotovo sve hrastove šume nestale su zbog krčenja šuma. Breze još uvijek postoje, a zelena bukva je nacionalno drvo Danske. Jylland ima najveću dansku šumu, koja se uglavnom sastoji od četinjača. Uobičajena stabla uključuju brijestove, lijeske, javor, škotske, borove, breze, jasen,

lipu i kestene. Opsežne vriješke nalaze se u Sjevernom Jyllandu. U Danskoj se pojavljuje oko 1500 biljnih vrsta.

Biljni i životinjski svijet u Danskoj naglo se smanjio u 20. stoljeću. Losovi, pa čak i divlje svinje više se ne vide. Srna, jelen i uvezeni jelen lopatar žive uglavnom u parkovima divljači. Mnogi zečevi, zečevi, jarebice i fazani žive u područjima vriješka i dina. Mali grabežljivci poput kune, jazavca, vidre i lisice još uvijek su česti, ali njihov se broj svake godine smanjuje. Vidra je posebno vrlo ugrožena. Od morskih grabežljivaca, javlja se sivi tuljan. Pliskavice i dupini mogu se redovito vidjeti u obalnim vodama. U rijekama i potocima nalaze se pastrve, smuđ i štika.

U Danskoj postoji oko 350 vrsta ptica. Uobičajene ptice, osim mnogih vrsta obalnih ptica su gavran, orao štekavca, jarebica, fazan i patka. Broj roda značajno se smanjio tijekom godina. Također postoji 68 vrsta autohtonih leptira i 11 vrsta žaba. Zbog isušivanja mnogih vlažnih područja, polovica uzgajališta tih životinja je nestala (Ministry of Environment Denmark, 2023).

2.6. Zaštićena prirodna baština

Danska ima pet nacionalnih parkova, te tri geoparka pod zaštitom UNESCO-a. Nacionalni parkovi su Thy, Mols Bjerger, Vadehavet, Skjoldungernes Land, te Nordsjælland UNESCO-vi globalni geoparkovi jedinstveni su krajolici, te se prostorom upravlja na održiv način, a ciljevi su obrazovanje i zaštita. Geoparkovi Danske su Zapadni Jylland, Odsherred i arhipelag Južni Funen. (Visit Denmark, 2023).

2.6.1 Nacionalni park Thy

Prvi danski nacionalni park, koji je titulu dobio 2009. godine. Nacionalni park Thy (sl. 2) najveće je dansko divlje područje. Krajolik u Thyu rezultat je podzemnih i ledenjačkih kretanja tijekom posljednjeg ledenog doba i naknadnog izostatičkog uzdizanja. Krajolik je različit, a čine ga plaže Sjevernog mora, visoke dine i kristalno čista jezera, a u unutrašnjosti su velika šumska područja. Područje je relativno napušteno, te stvara jedinstvena staništa u Danskoj, od kojih su neki rijetki i u svijetu. Ovo područje ima puno drevnih spomenika jer je tlo oduvijek bilo plodno. Također postoje i grobnice iz brončanog doba, ali većina njih prekrivena je nanosima pijeska (National park Thy, 2023).

Slika 2. Nacionalni park Thy (Izvor: eng.nationalparkthy.dk/, 2023)

2.6.2 Nacionalni park Mols Bjerger

Nacionalni park Mols Bjerger (sl. 3) prostire se na površini od 180 km² preko velikih šuma, močvara i otvorenih suhих travnjaka, kao i jezera, obalnih područja i mora. Mols Bjerger područje je s prirodom, kulturom i aktivnom zajednicom s gradovima i selima, zaštićenim područjem i poljoprivrednim zemljištem te velikim površinama za aktivnosti na otvorenom. Područje parka proteže se od obale Kattegat na istoku do šuma u Kaløu na zapadu, od zavojitih uvala na jugu preko morenskih formacija brda Mols Bjerger do ravnica nastalih tijekom ledenog doba na sjeveru. Nacionalni park također uključuje grad Ebeltoft, kao i razna sela i dijelove vikend kuća (National park Mols Bjerger, 2023).

Slika 3. Nacionalni park Mols Bjerge (Izvor: eng.nationalparkmolsbjerger.dk/, 2023)

2.6.3. Nacionalni park Vadehavet

Kada je otvoren Nacionalni park Vadehavet (sl. 4), jedan od neupitno najvažnijih prirodnih rezervata Danske postao je dio danskog programa nacionalnih parkova. Nacionalni park Vadehavet bio je treći od pet predloženih nacionalnih parkova koji su inaugurirani i najveći je nacionalni park u Danskoj koji se prostire na 146.600 hektara. Park obuhvaća Waddensko more, otoke Waddensko more, Skallingen, Varde Ådal, područje oko Marbæka i dio močvara iza nasipa na kopno, uključujući Tjæreborgmarsken, Ribemarsken, Margrethekogen i vanjske "kogove" u Tøndermarsken. "Kog" je zemlja vraćena iz mora. Vadehavet međunarodno je poznat kao odmorište milijuna ptica selica, a više od 10 milijuna njih prolazi kroz Waddensko more dva puta godišnje. Mogu se naći velika jata europskih čvoraka koja lete u formacijama poznatim kao vrsta sol. Waddensko more također ima veliki broj ptica za uzgoj, riba i beskralješnjaka kao što su morske zvijezde i plave dagnje. Pruža stanište za više od 500 vrsta biljaka i životinja.

97% nacionalnog parka dio je mreže Natura 2000, podijeljene u nekoliko projekata: utočište za ptice, utočište za divlje životinje i ramsarska močvarna područja od međunarodne važnosti. Područja obuhvaćaju biome poput niske ravne obale, plimnih kanala, plimnih stanova, usta potoka, livada na plaži, pješčanih područja i dina (National Park Vadehavet, 2023).

Slika 4. Nacionalni park Vadehavet (Izvor: eng.nationalparkvadehavet.dk/, 2023)

2.6.4. Nacionalni park Skjoldungernes Land

Nacionalni park Skjoldungernes Land (sl. 5) prostire se na 170 km², u općini Roskilde, Lejre i Frederikssund. Raznolik krajolik obiluje malim i velikim šumama, imanjima, poljoprivrednim zemljištima i livadama ispresijecanim jezerima i potocima, te fjord sa svojim otocima, otočićima i bogatim ptičjim životom. Najveća danska ptica grabljivica, orao štekavca, uzgaja i lovi u nacionalnom parku, s 2-4 orla koji trenutno žive u bogatoj prirodnoj ostavi fjorda. Drevni spomenici također se nalaze na cijelom području, gdje ljudi žive od kamenog doba (National Park Skjoldungernes Land, 2023).

Slika 5. Nacionalni park Skjoldungernes Land (Izvor: www.getalper.com, 2023)

2.6.5. Nacionalni park Kongernes Nordsjælland

Nacionalni park Kongernes Nordsjælland (sl. 6) prostire se na 263 četvorna kilometra, a dio njega je Gribskov - jedna od najvećih šuma u zemlji, gdje se nalazi jedna od najvećih danskih populacija jelena lopatara. U Nacionalnom parku nalaze se i dva najveća jezera u Danskoj - Arresø i Esrum Sø. Velika je prirodna raznolikost, od jezera, močvare do krajolika dina. Veliki dio nacionalnog parka - oko 70 posto - tako je označen kao posebna područja prirode koja moraju štititi rijetke i ugrožene biljke i životinje. Područje ima bogat biljni i životinjski svijet, baš kao što u nacionalnom parku ima mnogo povijesnih građevina - u obliku samostana i dvoraca. Dva mjesta u nacionalnom parku imaju status UNESCO-ve svjetske baštine, a to su dvorac Kronborg u Helsingøru i takozvani lovački krajolik Parforce (Kongernes Nordsjælland, 2023).

Slika 6. Nacionalni park Kongernes Nordsjaelland (Izvor: nationalparkkongernesnordsjaelland.dk, 2023)

2.6.6. Geopark Zapadni Jylland

Geopark Zapadni Jylland (sl. 7) nalazi se u regiji Središnje Danske i uključuje tri općine Lemvig, Struer i Holstebro, dio Limfjorda i proteže se oko 50 km od obale u Sjeverno more kako bi također uključivao dio Jutlandskog grebena. Geopark ima ukupnu površinu od 4.759 km². Od toga kopnena površina čini 1.560 km², morska područja u Limfjordu 425 km², a morska područja u Sjevernom moru pokrivaju preostalih 2.775 km². Ukupno ima 218 km obale. 67% kopnene površine koristi se za poljoprivredu, a šume pokrivaju 13,8% površine. Glavne lagune i jezera u Geoparku su: Fjord Nissum (70 km²), Ferring Sø (3,2 km²), Kilen (3,34 km²), Flyndersø (4,18 km²) i Stubbergård Sø (1,5 km²). Dio rijeke Storå, koja je druga najduža rijeka u Danskoj, proteže se preko Geoparka od istoka do izlaza u Fjordu Nissum na zapadu. Na istoku Geopark graniči s rijekom Karup. Područje uključuje 13 područja mreže Natura 2000 i 5 rezervata prirode i divljih životinja. Najviša točka je Bavnehøj u blizini Lemviga na 89,5 m nadmorske visine, a najniža točka je 2 m ispod razine mora na dnu isušenog jezera Vestersø sjeverozapadno od Lemviga. Stanovništvo Geoparka Zapadni Jylland je 99,534 (2015). Najveći gradovi su Holstebro (34.873 stanovnika), Struer (10.261 stanovnik) i Lemvig (7.131 stanovnika). Na tom području postoji još 29 gradova čija veličina varira od 200 do 3.000 stanovnika. Promet i trgovina zajedno s industrijom i sirovinama dominantni su poslovni sektori po

broju radnih mjesta. Važno je napomenuti da primarni sektor sa šumarstvom, poljoprivredom i ribarstvom zapošljava 7% -14% radne snage, što je mnogo više od nacionalnog prosjeka od 4% za ovaj sektor (UNESCO, 2023).

Slika 7. Geopark Zapadni Jylland (Izvor: www.visit-nordvestkysten.com, 2023)

2.6.7. Geopark Odsherred

Vrhovno geološko nasljeđe prvog danskog UNESCO-vog globalnog geoparka čine uglavnom ledenjačke strukture nastale tijekom drugog dijela Weichseliana prije otprilike 17.000 godina. Najdominantnija krajobrazna značajka je prisutnost tri vrlo različite krajnje morane nazvane Odsherred Arches, koje čine jezgru krajolika UNESCO-vog globalnog geoparka. Zajedno s ledenjačkim udubljenjima i otopljenim ravninama, oni predstavljaju klasični geomorfološki primjer glacijalnog forma, koji se izjednačava samo s nekoliko drugih mjesta u Europi. Kada je početkom 20. stoljeća uspostavljeno društvo geologa, ne samo u Danskoj, već i u inozemstvu, usmjerilo pozornost na glacijalnu dinamiku i geologiju ledenog doba, stoga su se usredotočili i na Odsherredov ledeni krajolik. Od kraja posljednjeg ledenog doba, postglacijalni i obalni procesi pokazali su se jednako važnima u oblikovanju krajolika, a danas još uvijek uzrokuju stalne promjene. Područje Globalnog geoparka Odsherred (sl. 8) UNESCO-a ekvivalentno je području općine Odsherred, u kojoj živi 33.000 stanovnika. Od prestanka posljednjeg glacijalnog razdoblja, ljudi su ostavljali trag na Odsheredu, a krajolik je privlačio ljude iz daleka od početka 18. stoljeća. Danas je ovo područje atraktivna destinacija za odmor s više od 26.000 ljetnikovaca, čime ima ljetno stanovništvo koje broji više od 100.000 stanovnika (UNESCO, 2023).

Slika 8. Geopark Odsherred (Izvor: geoparkodsherred.dk, 2023)

2.6.8. Geopark arhipelag Južni Funen

Najnovije ledeno doba završilo je prije otprilike 11,700 godina, kada je Danska spojena s Južnom Engleskom i Južnom Švedskom, i kada su danas otok Funen i arhipelag Južni Funen formirali jedan, kontinuirani dio krajolika s brdima, šumama i jezerima. Kako su se posljednje divovske ledene kape iznad Sjeverne Amerike i sjeverne Skandinavije topile, razina mora porasla je u cijelom svijetu. Nizinsko zemljište južno od Funena bilo je poplavljeno, dok su više točke u krajoliku ostale iznad vode, postajući 55 otoka i otočića koje danas poznajemo. Tako je formiran arhipelag Južni Funen (sl. 9). Jedinstveni morski pejzaž plićaka, bezbroj malih otoka i raznolike obale uistinu je poseban i do danas pruža savršene uvjete za uspješnu zajednicu, brodarsku industriju i poljoprivredu na Južnom Funenu i otocima (Geoparkoehavet, 2023).

Slika 9. Geopark arhipelag Južni Funen (Izvor: www.visitaeroe.com, 2023)

3. ANTROPOGENA ATRAKCIJSKA OSNOVA

U Danskoj postoje brojni povijesni dvorci, ali vjerojatno najpoznatiji je dvorac Kronborg, koji su mnogi znali kao Elsinore, što je postavka Shakespeareova Hamleta. Dvorac se nalazi u gradu Helsingør na krajnjem sjevernom vrhu Zelanda i na južnoj točki Øresunda, uskom prolazu od 4 km koji razdvaja Dansku i Švedsku. Smatra se jednim od najznačajnijih renesansnih dvoraca u sjevernoj Europi. Mjesto je 2000. godine uvršteno u svjetsku baštinu. Jedno od ostalih značajnih turističkih obilježja i zajedničko Nordijskim zemljama je važnost sekundarnih domova ili ljetnih vikendica za domaći turizam. Mnogi od njih nalaze se u obalnim područjima i na nekim od otoka kao Bornholm, najistočnijem otoku Danske smješten u Baltičkom moru između Švedske i Poljske, za koje su ljetne posjete vrlo važan dio ekonomije. Kao i kod mnogih obalnih područja Danske, to je značilo njegovo strateško značenje. Ima niz važnih povijesnih mjesta, od kojih je najpoznatija vjerojatno Dvorac Hammershus - najveća srednjovjekovna utvrda sjeverne Europe (Lew i dr., 2008). Danska je također dobro opremljena parkovima aktivnosti za djecu poznatim pod nazivom „Sommerlands“, ali najpopularnija atrakcija nesumnjivo je Legoland u Billundu.

3.1. Kulturno-povijesna baština

Danska je turistički razvoj usmjerila na valorizaciju kulturno-povijesnih spomenika (Curić i dr., 2013). Bogata je raznovrsnom baštinom, a temelj su mnogi narodni muzeji sa zgradama i tradicionalnim zanatima koji su sačuvani u autentičnom ambijentu ili u rekonstruiranim selima iz željeznog doba, gdje se oživljava životni stil daleke prošlosti (Boniface i dr., 2012). Također postoji sedam kulturno-povijesnih spomenika pod zaštitom UNESCO-a (UNESCO World Heritage Center, 2023). U tablici je predstavljeno sedam kulturno-povijesnih spomenika pod zaštitom UNESCO-a. U narednim potpoglavljima predstavljena je značajna kulturno-povijesna baština za razvoj turizma.

Tablica 1. Popis UNESCO-ve svjetske baštine u Danskoj

UNESCO-va svjetska baština	Lokacija	Opis
Christiansfeld	Južni Jylland	Dobro očuvan moravski grad koji prikazuje urbanističko planiranje i arhitekturu moravske braće.
Par force lovački krajolik	Sjeverni Zealand	Nekadašnja kraljevska lovišta s dizajniranim krajolikom za lov na par force tijekom 17. stoljeća.
Nacionalni park Wadden Sea	Zapadna obala Danske	Nacionalni park Wadden Sea značajne biološke raznolikosti, označen kao nacionalni park.
Vikinško kamenje rune u Jellingu	Jelling, regija Južna Danska	Grad s istaknutim vikinškim spomenicima i runenima, nudeći uvid u vikinšku povijest.
Katedrala Roskilde	Roskilde, Zealand	Srednjovjekovna katedrala i grobno mjesto danskih kraljeva i kraljica, s povijesnim značenjem.
Stevns Klint	Stevns, Zealand	Dramatične bijele litice stare 65 milijuna godina, prikazuju vidljiv zapis prirodne povijesti.
Dvorac Kronborg	Helsingør, Zealand	Kulturni dvorac poznat po tome što je bio postavka Shakespeareove drame "Hamlet".

(Izvor: www.visitdenmark.com, 2023)

3.1.1. Palača Christiansborg

Palača Christiansborg (sl. 10) dom je danskog parlamenta Folketinga. U njemu se također nalaze Vrhovni sud i kraljičine odaje za audijenciju, gdje se održavaju formalne funkcije ("World Book", 2009). Kada kraljevska obitelj ne koristi palaču Christiansborg, moguće ju je posjetiti u turističkom obilasku ili samostalno. Palača ima pet atrakcija: Kraljevske prijemne sobe s Velikom dvoranom i kraljičnim tapiserijama, Kraljevske staje, Kraljevsku kuhinju, Ruševine ispod palače i Kapelu. Sadašnja palača dovršena

je 1928. godine, ali s ovog mjesta kraljevi i kraljice vladaju stoljećima. Danas palaču koristi kraljica za službene događaje poput svečanih banketa (Kongelige Slotte, 2023).

Slika 10. Palača Christiansborg (Izvor: www.kongehuset.dk, 2023)

3.1.2. Dvorac Rosenborg

Dvorac (sl. 11) s početka 17. stoljeća koji je sagradio Christian IV u nizozemskom renesansnom stilu, stoji na rubu Kongens Have (Kraljevi vrtovi). To je dvorac iz bajke i jedna od velikih znamenitosti Kopenhagena. Unutra se nalaze veličanstvene mramorne i oslikane stropove, pozlaćena ogledala, neprocjenjive nizozemske tapiserije, čvrste srebrne lavove i zlatnu i emajliranu robu (Stone et al., 2009).

Usred Kongens Havea, čuva se cijela danska riznica, koja se 400 godina brinula o najdragocjenijem blagom danskih kraljeva i kraljica. Dvorac je izvorno izgrađen 1606.-1607. kao ljetnikovac. Među glavnim atrakcijama je Viteška dvorana s krunidbenim prijestoljima, ukrašena narvalskim kljovama, s tri srebrna lava u prirodnoj veličini koji čuvaju stražu. Tapiserije na zidovima obilježavaju bitke između Danske i Švedske. Krune danskih kraljeva i kraljica čuvaju se u posebnim svodovima dvorca Rosenborg, ukrašenim stolnim kamenjem, emajlom i zlatom. Krunski dragulji prvenstveno se sastoje od četiri garniture: dijamantnog seta, rubinskog seta, bisernog seta i smaragdnog seta - smaragdi su među najboljima na svijetu. Dvorac također prikazuje portrete skandalom pogođenog Johana Friedricha Struenseeja i kraljice Caroline Mathilde (Kongernessamling, 2023).

Slika 11. Dvorac Rosenborg (Izvor: www.kongernessamling.dk/, 2023)

3.1.3. Kraljevsko kazalište

Kraljevsko kazalište (sl. 12), odnosno Operu u Kopenhagenu dizajnirao je danski arhitekt Henning Larsen, a dekoru je pridonijelo nekoliko danskih umjetnika, među kojima su Per Kirkeby koji je stvorio četiri brončana reljefa, te dansko-islandski umjetnik Olafur Eliasson koji je pridonio trima svjetlosnim skulpturama za predsoblje.

Opera se prostire na ukupno 41.000 četvornih metara, a glavna pozornica opere prima 1400 gledatelja. Obložena je vapnencem Jura Gelb s juga Njemačke, a u predsoblju se nalazi sicilijanski perlatino mramor. Zid gledališta okrenut prema predsoblju obložen je javorovim drvom, a strop u glavnom auditoriju krase 105.000 listova 24-karatnog zlatnog lista, što odgovara 1,5 kilograma zlata (Visit Copenhagen, 2023). Predsoblje je otvoreno za javnost, te se u njemu nalazi kontroverzno remek-djelo Henninga Larsena sa staklenim frontama s ogromnim krovom, koje su kritičari napali kao nezgrapno i izvan proporcija u svom okruženju na rivi. Najnoviji arhitektonski dodatak gradskoj rivi je upečatljiv novi, trostupanjski Skuespilhuset, novo nacionalno kazalište u zemlji s pogledom na luku izravno preko puta nove Opere (Stone et al., 2009).

Slika 12. Kraljevsko kazalište – Opera (Izvor: www.visitcopenhagen.com/, 2023)

3.1.4. Mala Sirena

Mala Sirena (sl. 13) predstavljena 23. kolovoza 1913. bila je dar danskog pivara Carla Jacobsena gradu Kopenhagenu. Skulptura je izrađena od bronce i granita i nalazi se u vodi na pristaništu Langelinie. Inspirirana je čuvenom bajkom Hansa Christiana Andersena o sireni koja se odriče svega kako bi se ujedinila s mladim princem na kopnu. Skulptura je inspirirana balerinom Ellen Price, koja je 1909. plesala glavnu ulogu u baletu Mala sirena u Kraljevskom kazalištu. Međutim, Ellen Price ne bi bila model za kipara Edvarda Eriksena. Tako je Eriksenova supruga Eline Eriksen pozirala za skulpturu Male sirene.

Mala sirena je nekoliko puta bila žrtva vandalizma. Dva puta je izgubila glavu, nakon što je ruka otpiljena, i nekoliko puta joj je izlivena boja, no svaki put je restaurirana i vraćena na pristanište Langelinie (Visit Copenhagen, 2023).

Slika 13. Mala Sirena (Izvor: www.atlasobscura.com/, 2023)

3.1.5. Tivoli Gardens

Tivoli Gardens (sl. 14) je svjetsko poznati zabavni park. Njegova egzotična, osvijetljena područja privlače mnoge posjetitelje noću ("World Book", 2009).

Zabavni park i vrt Tivoli Gardens otvoren je 1843. godine. Tivoli je bila jedna od inspiracija za Disneyland. Ima jedan od najstarijih drvenih vlakova smrti na svijetu, kao i najviši vrtuljak na svijetu. Iako je otvoren tijekom cijele godine, najveći broj ljudi dolazi u ljetnim mjesecima kada se također održavaju koncerti i drugi događaji (Lew i dr., 2008). Kad je osnovan, bio je postavljen izvan grada, ali danas se nalazi odmah do Glavnog kolodvora i na pješačkoj udaljenosti od gradske vijećnice. Tivoli ima egzotičnu arhitekturu, povijesne zgrade i bujne vrtove. Tivoli je poznat su po povijesnom šarmu i atmosferi i smatraju se kulturnom ikonom Kopenhagena (Visit Denmark, 2023).

Slika 14. Tivoli Gardens (Izvor: www.routesnorth.com/, 2023)

3.1.7. Dvorac Egeskov

Ovaj veličanstveni dvorac zajedno s potokom i pokretnim mostom, izvanredan je primjer raskošnih napora koji su se pojavili tijekom zlatnog doba Danske, renesanse. Eksterijeri dvorca su najbolje značajke. Unutrašnjost je jako viktorijanska u svom namještaju i lovačkim trofejima sada rijetkih zvijeri. U vrtu se nalaze stoljetne živice, paunovi koji slobodno lutaju, topiar, šumske šetnice iz zraka, engleski vrtovi i labirint bambusove trave. Ulaz na teren uključuje ulazak u veliki muzej antičkih automobila, u kojem se nalaze i neki starinski zrakoplovi (Stone et al., 2009).

3.2. Najvažniji muzeji u turističkoj ponudi

U sljedećem potpoglavlju predstavljaju se najrelevantniji i najposjećeniji muzeji Danske.

3.2.1. ARoS

ARoS (sl. 16) je jedan od tri najbolje umjetničke galerije u Danskoj, dom je sveobuhvatne zbirke danske umjetnosti iz 19. i 20. stoljeća i širokog spektra živopisne suvremene umjetnosti. Ovdje su komadi Warhola i Lichtensteina i, u šareno osvijetljenim staklenkama za kiseljenje, djelo danskog umjetnika Born Norgaarda koje se sastoji od dijelova konja kojeg je žrtvovao u znak prosvjeda zbog Vijetnamskog rata (mnogo prije nego što je britanski umjetnik Damien Hirst počeo sjeckati životinje u ime umjetnosti). Možda najprivlačniji eksponat je zapanjujuće živopisan div Ron Muck. S terase se pruža ugodan pogled na grad i dobar kafić i restoran (Stone et al., 2009).

S ukupno 20.700 četvornih metara raspoređenih na deset katova, ARoS je jedan od najvećih muzeja umjetnosti u sjevernoj Europi. Svake godine ARoS ima oko milijun posjetitelja, što ga čini najposjećenijim muzejom umjetnosti u Sjevernoj Europi. ARoS sadrži četiri prostrane galerije, galeriju ARoS Focus i kat s instalacijskom umjetnošću. U svakoj od ovih galerija ARoS predstavlja umjetnost iz muzejske zbirke ili nacionalnih i međunarodnih umjetnika, uključujući Graysona Perrya, Roberta Mapplethorpea, te Joanau Vasconcelos. ARoS je poznat po kružnoj šetnici dugine panorame na njegovom krovu (ARoS, 2023).

Slika 15. ARoS (Izvor: www.aros.dk/, 2023)

3.2.2. Den Gamle By

Den Gamle By (sl. 17) je zanimljiv muzej na otvorenom od 75 kuća s pola drveta donesenih ovdje iz cijele Danske i rekonstruiranih kao provincijski grad, zajedno s funkcionalnom pekarnom, srebrnjakom i knjigovođom. Naizgled neograničen entuzijazam Danaca za odijevanje i rekreiranje povijesti doseže svoj vrhunac u Den Gamle By (Stone et al., 2009).

Nacionalni je muzej urbane povijesti i kulture na otvorenom u Aarhusu s tipičnim povijesnim starim gradskim zgradama od 1700-ih do sredine 1970-ih. Osim povijesnih kuća i apartmana u odjelu iz 1974. godine, postoji više od 34 radionice i trgovine, kao i ljekarna, škola, pošta, telefonska centrala, jazzbar i još mnogo toga. Nadalje, muzej ima svoje kazalište, kazalište Elsinore, koje se koristi za operu, komorne koncerte, festivale itd (Den Gamle By, 2023).

Slika 16. Den Gamle By (Izvor: www.dengamleby.dk/, 2023)

3.2.3. Muzej Moesgaard

Moesgaard se nalazi 5 km južno od grada centra, zbog svojih slavni bukovi šuma i staza koje prolaze kroz njih prema pješčanim plažama. Posjet dobro predstavljenim povijesnim eksponatima od kamenog doba do vikinškog doba, u njemu se nalazi eksponent 2000 godina star Grauballe Man, ili Grauballemanden, čije je zapanjujuće dobro očuvano tijelo pronađeno 1952. u selu Grauballe, 35 km zapadno

od Arhusa. Prikaz na Grauballe Manu dijelom je lekcija iz povijesti, dijelom forenzička lekcija. Je li bio žrtva bogovima plodnosti iz željeznog doba, možda pogubljeni zatvorenik ili jednostavno žrtva ubojstva? Bilo kako bilo, slomljena noga i rana na vratu sugeriraju da je njegova smrt, negdje u prošlom stoljeću prije Krista, bila užasno nasilna. Njegovo tijelo i koža, preplanuli i sačuvani jedinstvenim kemijskim i biološkim svojstvima tresetnih močvara, izuzetno su netaknuti, sve do kose i noktiju. Daleko od sve ove smrti i nasilja, postoji ugodna staza nazvana Oldtidsstien koja vodi iza muzeja preko polja divljih tokova, pokraj ovaca na ispaši i kroz bukovu šumu do Moesgård Stranda, Arhusove najbolje pješčane plaže. Staza, obilježena crvenim točkastim kamenjem, prolazi pored obnovljenih povijesnih znamenitosti, uključujući kuću iz željeznog doba (Stone et al., 2009).

3.2.4. Rodna kuća Hans Christiana Andersena

Rodna kuća Hans Christiana Andersena (sl. 18) je muzej koji je proširen u povodu Andersenove 200. godišnjice 2005. godine i sadrži temeljitu i živahnu priču o nevjerojatnom životu koji je Andersen živio, stavljen u zanimljiv povijesni kontekst i ostavljen nekim dobrim audiovizualnim materijalom. Andersen je navodno rođen u kutnoj sobi zgrade iako je sam autor to opovrgnuo u kasnijem životu i nema konkretnih dokaza koji bi potkrijepili ovo gledište. Odmah do muzeja je šarmantni Fyrtojet - et kulturhus gdje mladi mogu istražiti čarobni svijet Hansa Christiana Andersena kroz pripovijedanje i glazbu, te oblačenjem i pretvaranjem da su neki od najpoznatijih Andersenovih likova. Postoji nekoliko soba eksponata u maloj kući u kojoj je Hans Christian živio od druge do 14. godine, kada je otišao potražiti svoje bogatstvo u Kopenhagen. Ovo je kuća koju opisuje u svojim autobiografijama i koja se nalazi u nekoliko njegovih bajki (Stone et al., 2009).

Slika 17. Rodna kuća Hans Christiana Andersena (Izvor: www.visitodense.com/, 2023)

3.2.5. Legoland Billund Resort

Legoland (sl. 19) je tematski park posvećen malim plastičnim blokovima iz kojih se ovdje grade mnogi minijaturni gradovi, interaktivna igrališta, safari životinje, gusari, princeze, astronauti, Vikinzi i drugi prikazi i atrakcije. Postoje izvrsne zabavne vožnje, prilagođene mlađoj, starijoj djeci i odraslima, Legoland se nepovoljno uspoređuje s kopenhagenskim vrtovima Tivoli (Stone et al., 2009).

Početakom 1960-ih Lego proizvodi bili su toliko uspješni da je više od 20 000 gostiju godišnje posjetilo tvornicu u Billundu. S obzirom na brojne posjetitelje, otvorio se prvi Legoland park u Billundu. Preko 1,9 milijuna gostiju posjetilo je park 2011. godine, a od otvorenja više od 50 milijuna gostiju. To Legoland čini najvećom turističkom atrakcijom u Danskoj izvan Kopenhagena (LEGOLAND, 2023).

Slika 18. Legoland (Izvor: www.legoland.dk, 2023)

3.3. Značajne manifestacije

Turističku atraktivnost posjeduju sve vjerske, sportske, kulturne, gospodarske i druge priredbe, a mnoge takve manifestacije često daju i velike ekonomske rezultate u ugostiteljskoj djelatnosti (Kušen, 2002).

3.3.1. Festival Roskilde

Roskilde je najveći glazbeni i umjetnički festival u sjevernoj Europi. Ujedno je i jedan od najstarijih, a datira iz 1971. godine. Od tada svake godine festival Roskilde započinje krajem lipnja i početkom srpnja, kada se preko 100 000 sudionika i 30 000 dobrovoljaca dolazi u grad Roskilde. Organizacija festivala temelji se na neprofitnoj, aktivističkoj i volonterskoj kulturi koja sav prihod donira u dobrotvorne svrhe, a svaki godišnji festival Roskilde tematski je usmjeren na aktivizam (Roskilde Festival, 2023).

3.3.2. Aarhus Jazz Festival

Aarhus Jazz Festival osmodnevni je jazz festival. Održava se svake godine u srpnju, kolovozu ili rujnu. Festival se održava u koncertnoj dvorani Aarhus, kao i u mnogim različitim prostorima diljem grada. Mnogi koncerti sviraju na otvorenom u javnom prostoru i besplatni su. Aarhus Jazz Festival nagrađen je europskom etiketom Effe u razdoblju od 2017. do 2018. godine (Visit Aarhus, 2023).

3.3.3. NorthSide

NorthSide (sl. 20) je trodnevni glazbeni festival koji se svake godine održava u lipnju u Aarhusu. Ima četiri pozornice s rotirajućim umjetnicima i nekoliko sporednih događaja i događaja. Prvi festival započeo je 2010. godine, a od 2011. godine festival se održava u Ådalenu. Na festivalu 2017. svakodnevno je sudjelovalo 40.000 ljudi. 2022. godine, po prvi put, NorthSide se održao u prirodi. Osim glazbenog profila i cilja stvaranja profita za svoje vlasnike, NorthSide ima izjavu o misiji usmjerenu na inovacije, održivost i uključenost kupaca. NorthSide je najodrživiji danski festival i posvećen je stalnom podizanju ljestvice novim, održivim inicijativama. Među brojnim inicijativama može se spomenuti da je sva hrana biljna i 100% organska, te da nema flaširane vode. Osim toga, 2022. godine NorthSide je bio prvi veliki festival na svijetu koji je radio na 100% zelenoj električnoj energiji (Visit Aarhus, 2023).

Slika 19. Northside (Izvor: northside.dk/, 2023)

3.3.4. Festival cvijeća

Festival cvijeća poznata je manifestacija koja se održava u Odenseu. Svake godine festival usvaja specifičnu temu koja služi kao inspiracija za zamršene cvjetne prikaze. Talentirani umjetnici, pejzažisti i volonteri stvaraju zapanjujuće aranžmane i instalacije koristeći razno cvijeće, biljke i prirodne materijale. Jedan od vrhunaca festivala je velika parada s razrađenim plovcima ukrašenim živopisnim cvijećem. Povorka tka ulicama Odensea, privlačeći brojne gledatelje koji se dolaze diviti šarenom spektaklu. Festival cvijeća Odense živahna je i vizualno zapanjujuća manifestacija koja privlači i lokalno stanovništvo i turiste (Visit Odense, 2023).

4. ODABRANE DESTINACIJE KAO DIO ATRAKCIJSKE OSNOVE

U ovom poglavlju pobliže će se prikazati odabrane destinacije, koje su najposjećenije te turistički najrelevantnije u Danskoj. To su glavni grad Kopenhagen, grad Aarhus i grad Odense.

4.1. Grad Kopenhagen

Kopenhagen se nalazi na otoku Sjællandu na krajnjem istočnom rubu Danske. Švedska se nalazi samo 12 milja (oko 20 km) dalje preko Øresunda, glavnog prolaza između Baltičkog mora i Sjevernog mora. Grad je rastao pored prirodne luke dobro postavljene za kontrolu prometa kroz Øresund.

Prije 17. stoljeća Danska je kontrolirala južnu Švedsku i naplaćivala cestarine za sve brodove koji su prolazili prema Baltiku i iz njega. Kopenhagen još uvijek obavlja veliki tranzitni posao u trgovini Sjevernim morem i Baltičkim morem (Hobbs, 2008). Iz nekadašnje male ribarske luke (prvi put se spominje u 11. stoljeću) izrastao u milijunski grad koji nosi epitet Pariz sjevera.

Glavno je prometno središte za Sjevernu Europu, ali i značajna turistička destinacija sama po sebi. Kopenhagen je jedno od glavnih središta SAS-a, zrakoplovne kompanije, koja je u zajedničkom vlasništvu vlada Danske, Norveške i Švedske. Kopenhagen je također glavno željezničko čvorište s izravnom linijom željezničke veze do Malmöa u Švedskoj. Međutim, možda je najočitiji oblik prijevoza ogroman broj ljudi koji se voze biciklima u gradu duž opsežnih biciklističkih staza. Grad također nudi bicikle za najam.

Glavni grad Danske privlači goste povijesnim znamenitostima (osobito iz 17. i 18.st), galerijama i zabavnim parkovima (Pepeonik, 2003). Oko petine svih Danaca živi u Kopenhagenu ili njegovim predgrađima ("World Book", 2009). Dugo je bio odredište urbanog turizma međunarodnog glasa. Kopenhagen je također je domaćin nizu muzeja i galerija, kao i kraljevskih mjesta i središta danskog dizajna. Neke od najpopularnijih atrakcija su pivovara Carlsberg i Mala sirena koja se nalazi na stijeni u luci Kopenhagen, podignuta je 1913. godine, a kip predstavlja istoimenu bajku koju je napisao Hans Christian Andersen koji je vjerojatno najpoznatiji danski književnik i važan čimbenik u međunarodnoj slici zemlje i Kopenhagena. Pored specifičnih atrakcija, Kopenhagen ima i niz različitih trgovačkih područja, kao i živahnu scenu restorana i kafića. Jedna od značajnih atrakcija Kopenhagena su stara područja rive

preuređena u turističke, zabavne i baštinske svrhe, uključujući i kuće. Područje bivših brodskih pristaništa postalo je sve važnije s obzirom na baštinski turizam, dok je operna kuća u Kopenhagenu na otoku Holmen također dio obnove pristaništa (Lew i dr., 2008). Kopenhagen je posebno poznat po bujnom noćnom životu i toleranciji na različite stilove života (Boniface i dr., 2012). Jedna od kulturnih turističkih atrakcija Kopenhagena je Nyhavn (sl. 21), izvorno prometna trgovačka luka u koju bi pristajali brodovi iz cijelog svijeta. Područje je bilo prepuno mornara, pubova i pivnica. Danas su stare kuće obnovljene, a restorani dominiraju starom lukom (Visit Copenhagen, 2023).

Slika 20. Nyhavn (Izvor: www.britannica.com, 2023)

Slobodni grad Christiania (sl. 15) dio je Kopenhagena, te jedna od najpopularnijih danskih turističkih atrakcija. Christiania je osnovana 1971. godine, kada je skupina ljudi izrezala rupu u ogradi vojne vojarnje u Bådmansgadeu. Ubrzo je to područje bilo poznato po ulici Pusher, gdje ste na raznim štandovima prodavala marihuana. Danas mnogi izvorni doseljenici još uvijek žive u selu pod zajedničkom kontrolom. U Christianiji živi oko 1.000 ljudi, a svake godine u posjet dođe više od 500.000 ljudi. Mnogi ljudi koji žive u Christianiji su sami izgradili svoje domove dajući tom području izuzetno zanimljiv arhitektonski osjećaj. Ondje se nalaze razni eko-restorani, radionice, galerije i glazbena mjesta koja nude sve vrste kulturnih doživljaja. Christiania je postojala pod posebnim uvjetima 40 godina uz stalne sukobe između lokalaca i danske države. Nakon dugogodišnje neizvjesnosti oko budućnosti

Christianije, 2011. godine je sklopljen sporazum, što je značilo da je 1. srpnja 2012. osnovana zaklada Slobodan Grad Christiania. Zaklada je sada vlasnik cijelog dijela Christianije smještenog izvan zaštićenog bedema i daje u zakup zgrade i zemljište na bedemima, koja su još uvijek u vlasništvu države (Visit Copenhagen, 2023.)

Slika 21. Christiania (Izvor: www.theguardian.com/, 2023)

4.2 Grad Aarhus

Aarhus, središte Jylland, drugi je najstariji grad u Danskoj, te ujedno i dugi najveći grad. Njegova zanimljiva katedrala najduža je u kraljevstvu, a sagrađena je u dvanaestom stoljeću. Grad posjeduje veličanstvenu luku, na obali Kattegat, na kojoj je napravljena šetnica (Pearson, 2006.) Kulturno i komercijalno srce Jylland i ima jednu od najboljih danskih glazbenih i zabavnih scena (postoji vrlo velika studentska populacija zbog gradskog sveučilišta). Tu je i dobro očuvana povijesna četvrt, i mnogo toga za vidjeti i raditi, od fantastičnih muzeja - ne samo Arosa, jednog od najboljih umjetničkih muzeja u Danskoj - i povijesnih crkava u središtu, do slikovitih šumskih staza i plaža duž periferije grada (Stone et al., 2009). Većina atrakcija je na pješačkoj udaljenosti jedna od druge. Po cijeloj obali Aarhusa nalaze se poznate znamenitosti. Znamenitosti koje vrijedi vidjeti protežu se duž cijele pješčane obale Aarhusa. Južno od središta grada nalazi se ljetnikovac danske kraljice Marguerite. Ako je kraljica tamo,

svakodnevno u podne smjenjuje se straža, što je također atrakcija. Na udaljenosti 10 minuta biciklom od središta Aarhusa su vrtovi ruža palače Marselisborg. U blizini je izuzetno fotogenični Beskonačni most. Jedno od najpopularnijih mjesta grada je ulica Møllestien (Visit Denmark, 2023). Također se ondje nalazi jedna od najvećih svjetskih vožnja slobodnim padom na sajmištu Tivoli Friheden. Očuvani "stari grad" Aarhusa još je jedna od atrakcija baštine, u kojem se može uživati uz živahni moderni grad (Boniface i dr., 2012).

4.3. Grad Odense

Odense je kulturno-povijesni grad u kojem se može jasno naslutiti duga povijest grada. Hans Christian Andersen, poznati pisac bajki, rođen je u Odenseu. Njemu je posvećen muzej, te posjetitelji pored toga mogu posjetiti i njegovu rodnu kuću. Odense je također domaćin mnogim festivalima, poput festivala cvijeća i Rosé vina. Møntergården, kulturno-povijesni muzej jedan je od najposjećenijih atrakcija. Odense također ima muzej na otvorenom Funen Den Fynske Landsby, muzej predstavlja život u selima Funen u 19. stoljeću (Visit Odense, 2023).

5. STATISTIČKI POKAZATELJI TURIZMA

Danska se s velikim ambicijama okreće prema turizmu. Strujanje roba i putnika sjever - jug usporavaju otoci koje povezuju trajekti, a neke i mostovi. Najnovija veza kao kombinacija mosta i tunela je sagrađena 2000. preko tjesnaca Sund, između Švedske (Malmö) i Danske (Kopenhagen) u dužini od 16 km i najduža je takva veza u Europi. Taj most tunel ubrzao je i olakšao cestovni promet sa sjevernom Europom (Pepeonik, 2003).

Obujam dolaznog turizma jednak je obujmu Švedske ili Finske. Većina posjetitelja (36 posto noćenja) su Skandinavci, ali se u velikoj mjeri oslanja na njemačko tržište za 37 posto noćenja. Opsežna obala i zajednička granica s Njemačkom čine je atraktivnim odredištem za njemačke obalne turiste, a Nijemci čine 60 posto svih kampiranja u Danskoj. Za ostale nacionalnosti, kulturna i povijesna baština zemlje glavna je atrakcija (npr. Stari grad Ribe). Ima mnogo atraktivnih sela i dvoraca, a kako još uvijek ima ustavnu monarhiju, postoje palače i svečanosti povezane s kraljevskom obitelji (Burton, 1998).

Turizam u Danskoj ostvaruje samo oko 2,5% BDP-a, premda je vrlo važan izvor deviznih prihoda. Među stranim turistima prevladavaju Nijemci; privlače ih osobito kampovi na obali i male luke. Glavna su turistička središta Kopenhagen s okolicom, primorska ljetovališta na sjevernoj obali Sjællanda, sjeverna i jugozapadna obala Jyllandu te zabavište Legoland u Billundu (Natek, 2004).

Najviše posjetitelja s noćenjem 2021. ostvarili su danski susjedi s juga, Nijemci s više od 13,2 milijuna noćenja. Slijedi Nizozemska, koja je ostvarila više od 717.000 noćenja. Šveđani i Norvežani ostvarili su 604.000, odnosno 412.000 noćenja u Danskoj, dok su Velika Britanija i SAD pridonijeli s oko 200.000 boravaka (UNWTO, 2023).

Tablica 2. Broj posjetitelja s noćenjem u 2021. prema državi

(Izvor: www.unwto.org, 2023)

Država	Posjetitelji s noćenjem u 2021.
Njemačka	13,200,000
Nizozemska	717,900
Švedska	604,000
Norveška	412,600
Ujedinjeno Kraljevstvo	208,900

Sjedinjene Američke Države	199,300
Francuska	164,100
Italija	161,500
Indija	18,100
Kina	14,500

5.1. Smještajni kapaciteti

Broj turističkih smještaja uključujući hotele, smještaj za odmor i ostale smještajne kapacitete za kratkotrajni boravak, kao i kampove, parkove za rekreacijska vozila i parkove prikolica u Danskoj povećao se za 33 objekta (+2,76 posto) u odnosu na prethodnu godinu. Stoga je broj putničkih smještaja u Danskoj dosegao vrhunac 2023. godine s 1.230 objekata. Prema Eurostatu, lokalna jedinica je poduzeće ili njegov dio koji se nalazi na geografski identificiranom mjestu. Na ili s ovog mjesta obavlja se gospodarska djelatnost za koju - osim za određene iznimke - jedna ili više osoba radi (čak i samo na nepuno radno vrijeme) za jedno te isto poduzeće. Smještajni objekt u skladu je s definicijom lokalne jedinice kao proizvodne jedinice. To je neovisno o tome je li smještaj turista glavna ili sekundarna djelatnost. To znači da su svi objekti razvrstani u sektor smještaja ako njihov kapacitet premašuje nacionalni minimum, čak i ako veći dio prometa može doći iz restorana ili drugih usluga (WTTC, 2023). U sljedećoj tablici analizira se broj smještajnih objekata za putovanja u Danskoj od 2015. do 2019. godine. Naime, 2015. broj smještajnih objekata bio je na 1,113, 2016. penje se na 1,136, odnosno broj smještajnih kapaciteta između 2015. i 2016. narastao je za 2,66%. U 2017. godini postojalo je 1,167 smještajnih objekata, odnosno povećao se za 2,67% od 2016. godine. U 2018. godini postoji jednak broj smještajnih objekata kao 2017. godine. 2019. godine dolazi do povećanja broja smještajnih objekata na 1,197, što je uvećanje od 2,57% od 2018. godine, odnosno uvećanje od 7,54% od početne 2015. godine.

Tablica 3. Broj smještajnih objekata za putovanja u Danskoj od 2015. do 2019. godine (Izvor: <https://wttc.org/>, 2023)

Godina	Broj smještajnih objekata
2015.	1,113
2016.	1,136

2017.	1,167
2018.	1,167
2019.	1,197

5.2. Turistički dolasci i noćenja

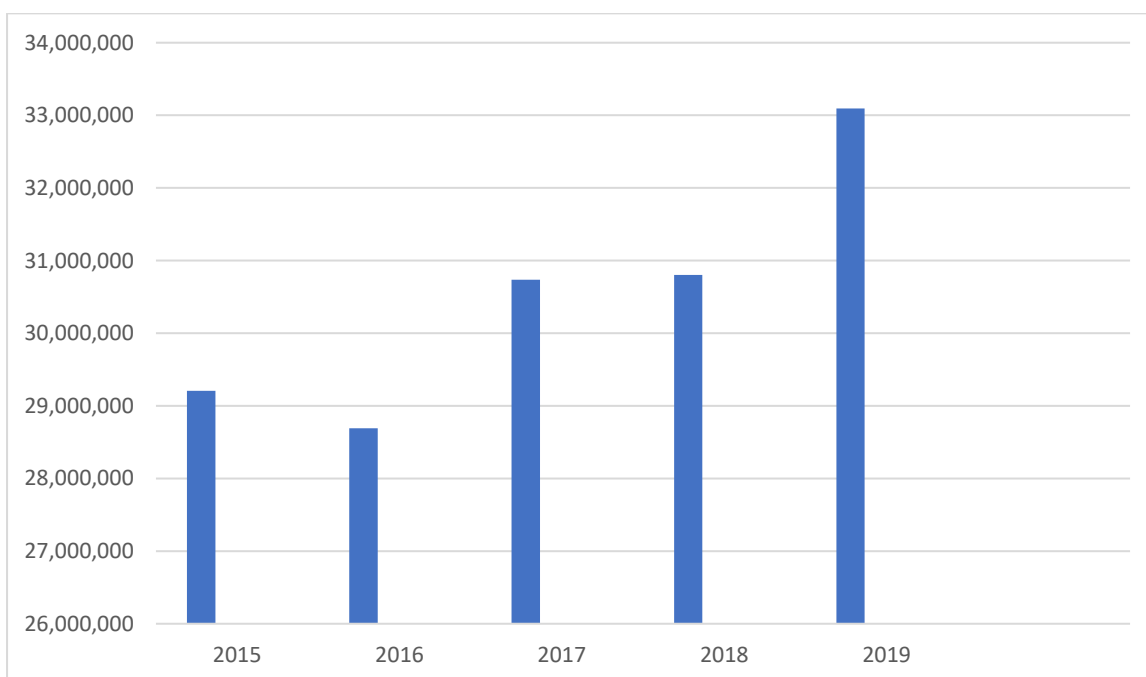
Danska je jedna od turističkih najrazvijenijih država u Sjevernoj Europi i prednjači po broju međunarodnih turističkih dolazaka (Curić i dr., 2013) Danska ima preko 2 milijuna dolazaka godišnje, te je u velikoj mjeri ovisna o Njemačkoj i ostatku Skandinavije za međunarodne dolaske. Izrazito su sezonski, s najvišom koncentracijom dolazaka između svibnja i rujna (Boniface i dr., 2012).

Dansku je 2000. godine posjetilo 2,1 milijun stranih turista, koji su u njoj potrošili 4 milijarde US dolara. Međutim, Danci su iste godine kao turisti u inozemstvu potrošili 5,2 milijarde US dolara (Pepeonik, 2003).

U 2023. prosječan broj noćenja posjetitelja koji su putovali u Dansku povećao se s 5,78 noćenja na gotovo 5,8 nakon što je ostao ispod 4,5 u 2017., 2018. i 2019. Između 2011. i 2013. prosječna duljina boravka međunarodnih posjetitelja u nordijskoj zemlji bila je iznad osam noćenja (UNWTO, 2023).

Tablica 4. Broj međunarodnih dolazaka od 2015. do 2019. godine

(Izvor: www.data.worldbank.org, 2023)

ZAKLJUČAK

Danska, poluotočno-otočna država od strateške važnosti na raskrižju Skandinavskog poluotoka i srednje Europe, prikazuje dinamičan spoj prirodne privlačnosti i bogate kulturne baštine koja duboko oblikuje njezinu uspješnu turističku industriju. Položaj na obalama Sjevernog i Baltičkog mora, zajedno s vezom preko mosta Øresund sa Švedskom, povećava dostupnost i utjecaj na putovanja. Klima je umjerena, koju karakterizira ravnomjerna raspodjela oborina tijekom cijele godine. Danski krajolik je nizinski s prosječnom nadmorskom visinom od 30 metara nadmorske visine.

S kopnom koje obuhvaća poluotok Jylland i preko 400 otoka, krajolici su razni, te nacionalni parkovi i geoparkovi pod zaštitom UNESCO-a, poput impresivnog Nacionalnog parka Thy, svjedoče o predanosti nacije očuvanju prirodnog blaga. Međutim, kulturna baština doista izdvaja Dansku. Nudi raznolik raspon atrakcija koje privlače putnike iz cijelog svijeta. Raznovrsni narodni muzeji, drevna sela i pomno očuvani zanati pružaju autentičan prozor u prošlost, dok se raskoš palača i dvoraca isprepliće s modernim svečanostima. Imajući sedam lokacija pod zaštitom UNESCO-a, uključujući gradove poput Aarhusa s mnogim povijesnim znamenitostima i muzejima, Danska je usmjerila svoj fokus na valorizaciju kulturnih i povijesnih spomenika. Kopenhagen, glavni grad, stoji kao kulturni epicentar u uspješnoj turističkoj industriji zemlje, nudeći povijesne znamenitosti, moderne galerije, kraljevske palače i dinamične muzeje.

Turistički krajolik krasi "Sommerlands" parkovi aktivnosti za djecu, a poznati Legoland u Billundu svjedoči o privlačnosti Danske svim uzrastima. Osim ovih atrakcija, kulturne institucije kao što su AROS, Den Gamle By i rodno mjesto Hansa Christiana Andersena obogaćuju iskustvo posjetitelja. Festivali poput Roskilde Festivala, Aarhus Jazz Festivala i NorthSide Festivala predstavljaju suvremeni duh Danske.

Turistička snaga Danske očituje se u njezinu statusu jedne od najrazvijenijih nordijskih zemalja na tom području, s približno 2 milijuna godišnjih dolazaka. Ovaj stalni tok posjetitelja dolazi iz raznih krajeva, a značajan dio potječe iz Njemačke i drugih skandinavskih zemalja. Brojke svjedoče o uspješnoj sintezi danskih prirodnih krajolika, kulturnih bogatstava i modernih sadržaja u sveobuhvatno turističko iskustvo.

Analizirajući prirodnu i atrakcijsku osnovu, statističke podatke i sveukupno stanje turizma Danske, dolazi se do zaključka da je Danska prilično turistički razvijena država, te da su prirodna bogatstva valorizirana, no temeljni čimbenik razvoja turizma predstavlja kulturna baština. Isprepletenost očuvane povijesti i dinamične modernosti učvršćuje Dansku kao odredište višestruke privlačnosti.

LITERATURA

Knjige:

1. Boniface, B., Cooper, C., Cooper, R., 2012: Worldwide destinations – The geography of travel and tourism, Routledge, London – New York
2. Curić, Z., Glamuzina N., Opačić V. T., 2013: Geografija turizma – Regionalni pregled, Naklada Ljevak, Zagreb
3. Lew, A., Hall, M., Dallen, T., 2008: World geography of travel and tourism – A regional approach, Elsevier, Oxford
4. Pearson, M., 2006: Denmark, Project Gutenberg
5. Burton, R. ,1998: Travel geography. Revised Edition, Longman.
6. Hobbs, J. J., & Salter, C. L, 2008: World regional geography, Brooks/Cole Pub Co.
7. Kušen, Eduard, 2002: Turistička atrakcijska osnova, Zagreb: Institut za turizam
8. Natek, K., Natek M., 2004: Države svijeta, Mozaik knjiga, Zagreb
9. Pepeonik Z., 2003: Turistička geografija svijeta, Školska knjiga, Zagreb
10. Šehić D., 2005: Atlas Europe, Impresum Zagreb
11. Stone et al., 2009: Scandinavian Europe. Footscray, Vic.: Lonely Planet.
12. World Book; 2009th edition

Internetski izvori:

1. Aarhus Kommune: www.aarhus.dk/ (26.06.2023.)
2. ARoS: www.aros.dk/ (26.06.2023.)
3. Britannica: www.britannica.com (30.06.2023.)
4. Den Gamle By: www.dengamleby.dk/ (26.06.2023.)
5. DMI: www.dmi.dk (30.06.2023.)
6. Geopark Vest Jylland: www.geoparkvestjylland.com/ (28.06.2023.)
7. Geoparkoehavet: www.geoparkoehavet.com/ (28.06.2023.)
8. Hrvatska enciklopedija: www.enciklopedija.hr (30.06.2023.)
9. Kongelige Slotte: www.kongeligeslotte.dk/ (28.06.2023.)
10. Kongernes Nordsjælland: www.xn--kongernes-nordsjlland-u3b.dk/ (28.06.2023.)
11. Kongernessamling: www.kongernessamling.dk/ (28.06.2023.)
12. LEGOLAND: www.legoland.dk/ (28.06.2023.)
13. Ministry of Environment Denmark: <https://en.mim.dk/> (28.09.2023.)
14. National Park Mols Bjerge: eng.nationalparkmolsbjerg.dk/ (26.06.2023.)
15. National Park Skjoldungernes Land: eng.nationalparkskjoldungernesland.dk/ (28.06.2023.)
16. National Park Thy: eng.nationalparkthy.dk/ (26.06.2023.)
17. National Park Vadehavet: eng.nationalparkvadehavet.dk/ (28.06.2023.)
18. Nations Encyclopedia: www.nationsencyclopedia.com/ (26.06.2023.)
19. Roskilde Festival: www.roskilde-festival.dk/en/ (30.06.2023.)
20. Statista: www.statista.com/ (1.07.2023.)
21. The Local: www.thelocal.dk (1.07.2023.)
22. UNESCO World Heritage Center: whc.unesco.org/ (1.07.2023.)
23. UNWTO: <https://www.unwto.org> (28.09.2023.)
24. Visit Aarhus: www.visitaarhus.com/ (26.06.2023.)
25. Visit Copenhagen: www.visitcopenhagen.com/ (1.07.2023.)
26. Visit Denmark: www.visitdenmark.com/ (1.07.2023.)
27. Visit Odense: www.visitodense.com/ (1.07.2023.)
28. World Travel & Tourism Council: <https://wtcc.org/> (28.09.2023.)

POPIS PRILOGA

Popis slika:

Slika 1. Prikaz Danske na karti.....	4
Slika 2. Nacionalni park Thy.....	9
Slika 3. Nacionalni park Mols Bjerger.....	10
Slika 4. Nacionalni park Vadehavet.....	11
Slika 5. Nacionalni park Skjoldungernes Land.....	12
Slika 6. Nacionalni park Kongernes Nordsjaelland.....	13
Slika 7. Geopark Zapadni Jylland.....	14
Slika 8. Geopark Odsherred.....	15
Slika 9. Geopark arhipelag Južni Funen.....	16
Slika 10. Palača Christiansborg.....	19
Slika 11. Dvorac Rosenborg.....	20
Slika 12. Kraljevsko kazalište – Opera.....	21
Slika 13. Mala Sirena.....	21
Slika 14. Tivoli Gardens.....	22
Slika 15. Christiania.....	32
Slika 16. ARoS.....	23
Slika 17. Den Gamle By.....	24
Slika 18. Rodna kuća Hans Christiana Andersena.....	26
Slika 19. Legoland.....	27
Slika 20. Northside.....	28
Slika 21. Nyhavn.....	31

Popis tablica:

Tablica 1. Broj posjetitelja s noćenjem u 2021. prema državi.....	34
Tablica 2. Broj smještajnih objekata za putovanja u Danskoj od 2015. do 2019. godine	35
Tablica 3. Broj međunarodnih dolazaka od 2015. do 2019. godine.....	36

SAŽETAK

Danska je poluotočno-otočna država u južnoj Skandinaviji, koja graniči sa srednjom Europom. Ustavna je monarhija (kraljevina) s obalama na Sjevernom i Baltičkom moru. Više od 400 otoka pripada zemlji i mnogi od njih su važna turistička područja. Danska ima golemo strateško značenje zbog ključne uloge u povezivanju Skandinavskog poluotoka sa Srednjom Europom i zbog kontrole ulaska u Baltičko more. Najmanja je nordijska zemlja (42 925 km².), ako se autonomne regije Grenland i Farski otoci ne broje, a najveća je ako se broje. Stanovništvo je otprilike 5,5 milijuna ljudi. Glavni grad Kopenhagen je također najveći i ima najviše stanovnika. Površinom 131., a brojem stanovnika 104. među 194 države svijeta. Peta je u svijetu prema BDP-u po stanovniku. Nizinsko je područje koje u prosjeku leži na 30 metara nadmorske visine. Najviša točka zemlje, koja doseže samo 173 metra, je šumsko brdo Yding Skovhø. Klima je umjerena s ravnomjerno raspoređenim oborinama tijekom godine. Glavne vodene površine su Sjeverno more zapadno od Danske i Baltičko more istočno. Rijeke su kratke i imaju male, najveća je Gudena, te postoji oko 120.000 jezera većih od 100m². Trenutno je oko 11% kopnene površine šuma. Danska ima pet nacionalnih parkova, te tri geoparka pod zaštitom UNESCO-a. Nacionalni parkovi su Thy, Mols Bjerger, Vadehavet, Skjoldungernes Land, te Nordsjælland UNESCO-vi globalni geoparkovi jedinstveni su krajolici, te se prostorom upravlja na održiv način, a ciljevi su obrazovanje i zaštita. Geoparkovi Danske su Zapadni Jylland, Odsherred i arhipelag Južni Funen. Prirodna bogatstva Danske, odnosno geoparkovi i Nacionalni Parkovi turistički su valorizirani, no razvoj turizma u Danskoj uglavnom je usmjeren na valorizaciju kulturnih i povijesnih spomenika. Bogata je raznovrsnom baštinom, a temelj su mnogi narodni muzeji sa zgradama i tradicionalnim zanatima koji su sačuvani u autentičnom ambijentu ili u rekonstruiranim selima iz željeznog doba, gdje se oživljava životni stil daleke prošlosti. Također postoji sedam kulturno-povijesnih spomenika pod zaštitom UNESCO-a. Ima mnogo atraktivnih sela i dvoraca, a kako još uvijek ima ustavnu monarhiju, postoje palače i svečanosti povezane s kraljevskom obitelji. Danska je također dobro opremljena parkovima aktivnosti za djecu poznatim pod nazivom „Sommerlands“, ali najpopularnija atrakcija nesumnjivo je Legoland u Billundu. Osim kulturne baštine, muzeji poput ARoS, Den Gamle By, Moesgaard, rodne kuće Hans Christiana Andersena pridodaju velik značaj turizmu. Također,

postoje značajne manifestacije poput Festivala Roskilde, Aarhus Jazz Festivala, NorthSide Festivala i Festivala cvijeća.

Danska je jedna od turistički najrazvijenijih nordijskih zemalja s oko 2 milijuna dolazaka godišnje. Obujam dolaznog turizma jednak je obujmu Švedske ili Finske. Većina posjetitelja su Skandinavci, ali se u velikoj mjeri oslanja na njemačko tržište.

Zaključuje se da je Danska prilično turistički razvijena država, te da su prirodna bogatstva valorizirana, no temeljni čimbenik razvoja turizma predstavlja kulturna baština.

SUMMARY

Denmark is a peninsular-island nation in southern Scandinavia, bordering Central Europe. It is a constitutional monarchy (kingdom) with shores in the North and Baltic Seas. More than 400 islands belong to the country and many of them are important tourist areas. Denmark has enormous strategic significance due to its key role in connecting the Scandinavian Peninsula with Central Europe and for controlling entry into the Baltic Sea. It is the smallest Nordic country (42 925 km²), if the autonomous regions of Greenland and the Faroe Islands are not counted, and it is the largest if they are counted. The population is approximately 5.5 million people. The capital Copenhagen is also the largest and has the most inhabitants. With an area of 131st and population 104th among 194 countries in the world. It is fifth in the world in terms of GDP per capita. It is a lowland area that lies on average at 30 meters above sea level. The highest point of the country, which reaches only 173 meters, is the forest hill Yding Skovhø. The climate is temperate with evenly distributed precipitation throughout the year. The main bodies of water are the North Sea west of Denmark and the Baltic Sea east. The rivers are short, the largest is Gudena, and there are about 120,000 lakes larger than 100m². Currently, about 11% of the land area is forested. Denmark has five national parks and three UNESCO-protected geoparks. National parks are Thy, Mols Bjerger, Vadehavet, Skjoldungernes Land, and Nordsjælland. UNESCO's global geoparks are unique landscapes, and the space is managed in a sustainable way, and the goals are education and protection. The geoparks of Denmark are West Jylland, Odsherred and the South Funen Archipelago. Denmark's natural resources, i.e. geoparks and National Parks, have been valorized as tourists, but the development of tourism in Denmark is mainly focused on the valorization of cultural and historical monuments. It is rich in diverse heritage, and the foundation is many folk museums with buildings and traditional crafts that have been preserved in an authentic ambience or in reconstructed villages from the Iron Age, where the lifestyle of the distant past is revived. There are also seven cultural and historical monuments under the protection of UNESCO. It has many attractive villages and castles, and as it still has a constitutional monarchy, there are palaces and festivities associated with the royal family. Denmark is also well equipped with activity parks for children known as "Sommerlands", but the most popular attraction is undoubtedly Legoland in Billund. In addition to cultural heritage, museums such as ARos, Den Gamle By, Moesgaard, Hans Christian Andersen's birthplace add great

importance to tourism. Also, there are significant events such as the Roskilde Festival, the Aarhus Jazz Festival, the NorthSide Festival and the Flower Festival.

Denmark is one of the most developed Nordic countries with about 2 million arrivals per year. The volume of incoming tourism is equal to the volume of Sweden or Finland. Most visitors are Scandinavians, but they rely heavily on the German market.

It is concluded that Denmark is a fairly developed country of tourism, and that natural resources are valorized, but the fundamental factor in the development of tourism is cultural heritage.